

УДК 37.017

К.В. Калєнік канд., екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ВИКЛАДАННЯ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ

Впровадження європейських стандартів викладання у систему навчання українських закладів вищої освіти є важливим кроком для підвищення якості здобуття освіти та інтеграції у світовий освітній простір. Проте цей процес супроводжується низкою проблем, пов'язаних з адаптацією до місцевих реалій. Серед основних викликів, що постають при впровадженні цих стандартів є економічні, правові, культурні і соціальні проблеми.

Однією з найбільших проблем є нестача фінансових ресурсів для належної реалізації європейських підходів. Для впровадження сучасних методик, таких як практичне навчання через симуляції бізнес-процесів, потрібне спеціалізоване програмне забезпечення, сучасні лабораторії та доступ до баз даних світових компаній. У багатьох українських університетах відсутні кошти на таке технічне забезпечення, що ускладнює впровадження новітніх стандартів та створює розрив між теоретичною можливістю впровадження стандартів і їхньою реальною реалізацією.

Суттєво впливає на впровадження європейських стандартів викладання невідповідність регуляторної та законодавчої бази. Українська освітня система має свою нормативно-правову базу, яка не завжди відповідає європейським стандартам. Європейська система передбачає більш гнучкий підхід до оцінювання знань здобувачів, розподілу кредитів та побудови навчальних програм. Проте деякі державні вимоги та нормативи в Україні обмежують можливість повноцінної адаптації таких підходів, що створює бюрократичні бар'єри для закладів вищої освіти.

Слід зазначити, що європейська система освіти акцентує увагу на практичному навчанні, критичному мисленні та активній взаємодії між викладачами і здобувачами. В українській освітній системі, особливо в традиційних підходах до викладання дисциплін, переважає авторитарний підхід, коли викладач виступає головним джерелом знань, а здобувач є пасивними слухачами. Перехід до студент-центрованого навчання потребує зміни ментальності як викладачів, так і здобувачів, що може викликати спротив з обох сторін.

Ключовим аспектом європейських методик викладання є спрямування на ринки праці країн з розвиненими економіками, де є високий попит на інноваційні підходи, підприємництво та лідерство. Українське бізнес-середовище, в даний період ще не завжди має такі ж вимоги до фахівців, як у країнах ЄС, що ускладнює адаптацію навчальних програм до реальних потреб ринку праці в Україні. Через це існує розрив між теоретичними знаннями, які здобувачі отримують за європейськими методиками, та їхньою практичною реалізацією на ринку праці.

Одним із ефективних підходів щодо подолання проблеми адаптації європейських стандартів викладання у системі вищої освіти України є поетапне впровадження нових стандартів і методик з урахуванням місцевих особливостей. Наприклад, можна почати з пілотних проектів або окремих курсів, щоб протестувати нові підходи і поступово інтегрувати їх у загальний навчальний процес.

Дуже важливим в адаптації європейських стандартів до українських реалій є навчання викладачів сучасним європейським методикам шляхом опанування програм підвищення кваліфікації, стажування в європейських навчальних закладах, участь у міжнародних конференціях і семінарах, грантових програмах та партнерських проектах.

Таким чином процес адаптації європейських стандартів викладання в Україні стикається з низкою викликів. Проте, незважаючи на всі труднощі, інтеграція європейських підходів є важливим і необхідним кроком для розвитку української системи вищої освіти. Успішна адаптація вимагає комплексного підходу, який включає підготовку викладачів, модернізацію інфраструктури, підтримку з боку держави та бізнесу, а також активну співпрацю між освітніми установами та стейкхолдерами.

Інформаційні джерела

1. Державні та міжнародні вимоги до якості підготовки фахівців у контексті інтеграції України в Європейський освітній простір / під ред. О. В. Мартинюка. - Київ: Наукова думка, 2019.

2. Кравченко І. В., Тищенко О. П. Інноваційні методики викладання у бізнес-освіті: європейський досвід та українські реалії // Бізнес-освіта: теорія та практика. — 2020. — Т. 12, №3. — С. 98-105.